

વિષય : સંસ્કૃત (Sem4)

ARTS FACULTY

ક્રમ	ડીપ્લોમા / સ્નાતક / અનુસ્નાતક	સેમે.	કોર્સ / કોર / ઈલે ૧, ૨	કોર્સ / પેપરનું નામ	કોર્સ પેપર નંબર	કેરીટ	ઈન્ટ. માર્ક્સ	એકસ્ટ. માર્ક્સ	Practical/viva marks	કુલ માર્ક્સ	કોર્સ / પેપરનો યુનિક કોડ						
39	સ્નાતક	04	Core-1	મહાકાવ્ય- સૌન્દરનન્દ (સર્ગ-૩, ૪)	8	03	30	70		100	16	01					
40	સ્નાતક	04	EL 1	મહાકાવ્ય- સૌન્દરનન્દ (સર્ગ-૩, ૪)	8	03	30	70		100	16	01					
41	સ્નાતક	04	EL 2	મહાકાવ્ય- સૌન્દરનન્દ (સર્ગ-૩, ૪)	8	03	30	70		100	16	01					
OR																	
42	સ્નાતક	04	Core-1	મહાકાવ્ય - કુમારસંભવ (સર્ગ-૫)	8 વૈકલ્પિક	03	30	70		100	16	01					
43	સ્નાતક	04	EL 1	મહાકાવ્ય - કુમારસંભવ (સર્ગ-૫)	8 વૈકલ્પિક	03	30	70		100	16	01					
44	સ્નાતક	04	EL 2	મહાકાવ્ય - કુમારસંભવ (સર્ગ-૫)	8 વૈકલ્પિક	03	30	70		100	16	01					
45	સ્નાતક	04	Core-1	મમ્મટાચાર્યકૃત-કાવ્ય પ્રકાશ (ઉલ્લાસ-૨, ૩ અને ૧૦)	9	03	30	70		100	16	01					
46	સ્નાતક	04	EL 1	મમ્મટાચાર્યકૃત-કાવ્ય પ્રકાશ (ઉલ્લાસ-૨, ૩ અને ૧૦)	9	03	30	70		100	16	01					
47	સ્નાતક	04	EL 2	મમ્મટાચાર્યકૃત-કાવ્ય પ્રકાશ (ઉલ્લાસ-૨, ૩ અને ૧૦)	9	03	30	70		100	16	01					
OR																	
48	સ્નાતક	04	Core-1	રામચંદ્ર- ગુણચંદ્રકૃત નાટ્યદર્પણ (નિયતભાગ)	9 વૈકલ્પિક	03	30	70		100	16	01					
49	સ્નાતક	04	EL 1	રામચંદ્ર- ગુણચંદ્રકૃત નાટ્યદર્પણ (નિયતભાગ)	9 વૈકલ્પિક	03	30	70		100	16	01					
50	સ્નાતક	04	EL 2	રામચંદ્ર- ગુણચંદ્રકૃત નાટ્યદર્પણ (નિયતભાગ)	9 વૈકલ્પિક	03	30	70		100	16	01					
51	સ્નાતક	04	Core-1	વૈદિક સાહિત્ય (મુખ્ય)	10 મુખ્ય	03	30	70		100	16	01					

સેમેસ્ટર-૪(ચાર)માં પેપર નંબર -૮ અને ૯ વિકલ્પ આપેલ છે

FACULTY OF ARTS								
(SYLLABUS)								
Annexure 'c'								
SUBJECT :		Sanskrit (sem-4)						
Course (Paper) No		पेपर – ८	NAME :		: महाकाव्य-सौन्दरनन्द (सर्ग-३,४) पेपर – ८			
Course (Paper) Unique Code		Core:		1601100101040801				
		Elec-1:		1601100201040801				
		Elec-2:		1601100301040801				
External Exam Time Duration		Regular Student		02:15 Hours				
		External Student		03:00 Hours				
Name of course	Sem.	Foundation/ Core/elective/ Practical/ Project	Course / Paper code	Course/ Paper Title	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks
B.A.	04	CORE EL 1 EL 2		महाकाव्य-सौन्दरनन्द (सर्ग-३,४)	03	30	70	100

COURSE OBJECTIVE:

- अश्वघोषना जीवन तथा कृतिओधी अवगत थाय.
- सौन्दरनन्दना विषयवस्तुधी परिचित थाय.
- महाकाव्यना लक्षणा तथा स्वरूप विषयक माहिती प्राप्त करे.

• **COURSE CONTAINS :**

महाकाव्य-सौन्दरनन्द (सर्ग-३,४)	
Unit-1	अश्वघोषनुं जवन-कृतिओ, महाकाव्य तरीके मूल्यांकन
Unit-2	अश्वघोष कृत सौन्दरनन्दम्, सर्ग-३
Unit-3	अश्वघोष कृत सौन्दरनन्दम्, सर्ग-४
Reference Books.	
(१) महाकवि अश्वघोष विरचित-सौन्दरनन्दम्, प्रकाशक, सी. जमनादासनी कंपनी, अमदावाद, प्रथम आवृत्ति-१९८४ -८५	
(२) संस्कृत साहित्य का इतिहास, वाचस्पति गैरोला, चोखम्बा विद्याभजन, वाराणसी, १९६०	
(३) संस्कृत साहित्यनो परिचयात्मक इतिहास, संस्कृत सेवा समिति, अमदावाद.	

Format of Question Paper		
Question	Type of Question (SECTION – 1)	Marks
1(A)	શ્લોકોનો અનુવાદ (છ માંથી ત્રણ) યુનીટ ૨ અને ૩	12
1(B)	સંદર્ભ સમજૂતિ (ચાર માંથી બે) યુનીટ ૨ અને ૩	08
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	20
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	20
4	ટૂંકનોંધ (ચાર માંથી બે)	10
(Section – 2)		
5	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	16
6	ટૂંકનોંધ (ચાર માંથી બે)	14

FACULTY OF ARTS			
(SYLLABUS)			
Annexure 'c'			
SUBJECT :	Sanskrit (sem-4)		
Course (Paper) No	पेपर – ८ (वैकल्पिक)	NAME :	महाकाव्य – कुमारसंभव (सर्ग-५) पेपर. ८ (वैकल्पिक)
Course (Paper) Unique Code	Core:	1601100101040802	
	Elec-1:	1601100201040802	
	Elec-2:	1601100301040802	
External Exam Time Duration	Regular Student	02:15 Hours	
	External Student	03:00 Hours	

Name of course	Sem.	Foundation/ Core/elective/ Practical/ Project	Course/ Paper code	Course/ Paper Title	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks
B.A.	04	CORE EL 1 EL 2		महाकाव्य— कुमारसंभव (सर्ग-५)	03	30	70	100

COURSE OBJECTIVE:

- काविदासना जीवन विषयक दंतकथा तथा तेमनुं काव्यसर्जनधी अवगत थाय.
- महाकाव्यना लक्षणो जाणी महाकाव्यनुं मूल्यांकन करता शीजे.
- कुमारसंभव – सर्ग – ५ मां आवता प्रसंगोधी अवगत थाय.

COURSE CONTAINS :

महाकाव्य – कुमारसंभव (सर्ग-५)	
Unit-1	काविदासनुं जवन, कृतिओ, समय, महाकाव्यनां लक्षणो, कुमारसंभवनुं महाकाव्य तरीके मूल्यांकन, काविदासनी काव्यशैली
Unit-2	काविदासकृत- कुमारसंभव-सर्ग-५ (श्लोक-१थी४०)
Unit-3	काविदासकृत-कुमारसंभव-सर्ग-५(श्लोक-४१थी८५)

Reference Books.

- (१) कुमारसंभवमहाकाव्यम् : डॉ. गौतम वी. पटेल-अमदावाद, प्रथम आवृत्ति-२०१३
- (२) संस्कृत साहित्य का इतिहास, वाचस्पति गैरोला, चोखम्बा विद्याभजन, वाराणसी, १९६०
- (३) संस्कृत साहित्यनो परियात्मक इतिहास, संस्कृत सेवा समिति, अमदावाद.

Format of Question Paper		
Question	Type of Question (SECTION – 1)	Marks
1(A)	શ્લોકોનુ અનુવાદ (છ માંથી ત્રણ) યુનીટ ૨ અને ૩	12
1(B)	સંદર્ભ સમજુતિ (ચાર માંથી બે) યુનીટ ૨ અને ૩	08
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	20
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	20
4	ટુંકનોંધ (ચાર માંથી બે)	10
(Section – 2)		
5	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	16
6	ટુંકનોંધ (ચાર માંથી બે)	14

FACULTY OF ARTS			
(SYLLABUS)			
Annexure 'c'			
SUBJECT :	Sanskrit (sem-4)		
Course (Paper) No	Paper - (9)	NAME :	મમ્મટાર્યકૃત-કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ-૨, ૩ અને ૧૦) પેપર. ૯
Course (Paper) Unique Code	Core:	1601100101040901	
	Elec-1:	1601100201040901	
	Elec-2:	1601100301040901	
External Exam Time Duration	Regular Student	02:15 Hours	
	External Student	03:00 Hours	

Name of course	Sem.	Foundation/ Core/elective/ Practical/ Project	Course / Paper code	Course/ Paper Title	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	External Exam Time Duration
B.A.	04	CORE EL 1 EL 2		મમ્મટાર્યકૃત- કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ-૨, ૩ અને ૧૦)	03	30	70	100	3.00

COURSE OBJECTIVE:

1. સાહિત્યશાસ્ત્રના સંપ્રદાયોથી માહિતગાર થાય.
2. કાવ્યપ્રકાશના દ્વિકૃત્ત્વથી અવગત થાય.
3. કાવ્ય સર્જનમાં અલંકારોનો વિનિયોગ કેળવે.

• **COURSE CONTAINS :**

મમ્મટાર્યકૃત-કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ-૨, ૩ અને ૧૦)	
Unit-1	મમ્મટાર્યકૃત- કાવ્યપ્રકાશ : (ઉલ્લાસ-૨)
Unit-2	મમ્મટાર્યકૃત- કાવ્યપ્રકાશ : (ઉલ્લાસ-૩)
Unit-3	મમ્મટાર્યકૃત- કાવ્યપ્રકાશ : (ઉલ્લાસ-૧૦) અલંકારો : (૧) વિભાવના (૨) વિશેષોક્તિ (૩) અર્થાન્તરન્યાસ (૪) વિશેષ (૫) સ્વાભાવોક્તિ (૬) વ્યાજસ્તુતિ (૭) નિદર્શના (૮) સમાસોક્તિ (૯) કાવ્યલિંગ (૧૦) વ્યોજોક્તિ (૧૧) અલંકારો- વ્યાકરણ - ઉદાહરણ સહિત

Reference Books.		
(૧) કાવ્યપ્રકાશ: આચાર્યમમ્મટ : સં. શાસ્ત્રી અને પંડયા, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર-અમદાવાદ		
(૨) કાવ્ય લક્ષણ અને પ્રયોજન વિભાવના, ડૉ.આર.એન. કાથડ, પાર્શ્વપ્રકાશન, અમદાવાદ-૨૦૧૦		
(૩) સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્રમાં કાવ્યોત્પત્તિ: ડૉ.આર.એન.કાથડ, પાર્શ્વપ્રકાશન, અમદાવાદ-૨૦૧૧		
(૪) કાવ્યપ્રકાશ: (સપૂર્ણ) સપા. રેવાપ્રસાદ દ્વિવેદી, પ્રકાશક કાશીહિન્દુવિશ્વવિદ્યાલય-વારાણાસી, પ્રથમ સસ્કરણ : ૧૯૮૧		
Format of Question Paper		
Question	Type of Question (SECTION – 1)	Marks
1	સવિસ્તાર સમજાવો (છ માંથી ચાર) યુનીટ ૧, ૨ અને ૩	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	20
3	ટુંકનોંધ (ચાર માંથી બે)	20
4	અલંકારો ઉદાહરણ સાથે સમજાવો (ચાર માંથી બે) યુનીટ ૩	10
(Section – 2)		
5	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	16
6	ટુંકનોંધ (ચાર માંથી બે)	14

FACULTY OF ARTS			
(SYLLABUS)			
Annexure 'c'			
SUBJECT :	Sanskrit (sem-4)		
Course (Paper) No	पेपर. ८ (वैकल्पिक)	NAME	रामचंद्र-गुणचंद्रकृत नाट्यदर्पण (नियतभाग) पेपर. ८
Course (Paper) Unique Code	Core:	1601100101040902	
	Elec-1:	1601100201040902	
	Elec-2:	1601100301040902	
External Exam Time Duration	Regular Student	02:15 Hours	
	External Student	03:00 Hours	

Name of course	Sem.	Foundation/ Core/elective/ Practical/ Project	Course / Paper code	Course/ Paper Title	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks
B.A.	04	CORE EL 1 EL 2		रामचंद्र- गुणचंद्रकृत नाट्यदर्पण (नियतभाग)	03	30	70	100

COURSE OBJECTIVE:

- साहित्यशास्त्रमां रामचंद्र गुणचंद्रनुं योगदान समजे.

- નાટ્યદર્પણનું સાહિત્યશાસ્ત્રમાં સ્થાનથી અવગત થાય.
- નાટ્યદર્પણના વિષયવસ્તુથી પરિચિત થાય

• COURSE CONTAINS :

રામચંદ્ર-ગુણચંદ્રકૃત નાટ્યદર્પણ (નિયતભાગ) (વૈકલ્પિક)	
Unit-1	સંસ્કૃત નાટ્યશાસ્ત્રની પરંપરા અને તેના નાટ્યદર્પણનું સ્થાન, તથા રામચંદ્ર-ગુણચંદ્રનું પ્રદાન
Unit-2	નાટ્યદર્પણ : વિવેક-૧, ગ્રંથારંભ-શ્લોક : ૧ થી ૧૨
Unit-3	નાટ્યદર્પણ : વિવેક-૧, સૂત્ર ૧ થી ૪૨ સમજૂતી સહિત
Reference Books.	
(૧) ભારતીય સાહિત્ય વિચાર મંજૂષા, ખંડ-૧ અને ૨, સં.ડૉ.રમેશ સુ. બેટાઈ અને ડૉ. નારાયણ મ.કંસારા, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુ.રા.ગાંધીનગર-૧૯૭૫	
(૨) નાટ્યશાસ્ત્રમ્- આચાર્ય ભરતમુનિ, સં.ડૉ.તપસ્વી, શં.નાન્દી સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ-૧, ૨૦૦૧	
(૩) સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય, ડૉ. તપસ્વી નાન્દી, યુનિવર્સિટીગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુ.રા. અમદાવાદ-૧૯૮૬	

Format of Question Paper		
Question	Type of Question (SECTION - 1)	Marks
1	કારિકા અનુવાદ (છ માંથી ચાર) સમજૂતી સાથે	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	20
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	20
3	ટૂંક નોંધ લખો (ચાર માંથી બે)	10
(Section - 2)		
5	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	16
6	વિવેચનાત્મક નોંધ (ચાર માંથી બે)	14

FACULTY OF ARTS			
(SYLLABUS)			
Annexure 'c'			
SUBJECT :	Sanskrit (sem-4)		
Course (Paper) No	પેપર –૧૦ (મુખ્ય)	NAME :	વૈદિક સાહિત્ય પેપર ૧૦ (મુખ્ય)
Course (Paper) Unique Code	Core:	1601100101041000	
External Exam Time Duration	Regular Student	02:15 Hours	
	External Student	03:00 Hours	

Name of course	Sem.	Foundation/ Core/elective/ Practical/ Project	Course/ Paper code	Course/ Paper Title	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks
B.A.	04	CORE		વૈદિક સાહિત્ય(મુખ્ય)	03	30	70	100

COURSE OBJECTIVE:

- વૈદિક સાહિત્યથી અવગત થાય.
- વૈદિક વ્યાકરણથી પરિચિત થાય.
- ઋગ્વેદના દેવતાઓનું મહત્ત્વ સમજે.

COURSE CONTAINS:

વૈદિક સાહિત્ય(મુખ્ય)

Unit-1	ઋગ્વેદના નિયત સૂક્તો. (૧) અગ્નિ (૧.૧) (૨) ઈન્દ્ર: (૨.૧૨) (૩) વિશ્વામિત્ર નદી સંવાદ (૩.૩૩) (૪) અક્ષસૂક્ત (૧૦.૩૪) (૫) પુરુષ સૂક્ત(૧૦.૯૦) (૬) સરમા-પણિસંવાદસૂક્ત (૧૦.૧૦૮)
Unit-2	કેનોપનિષદ્
Unit-3	વૈદિક વ્યાકરણ : - વૈદિક સંધિઓ, વૈદિક છંદો : અનુષ્ટુપ, ગાયત્રી, ત્રિષ્ટુપ જગતી. - વૈદિક નામ રૂપોની માત્ર વિશેષતાઓ - કૃદંતો : સંબંધક ભૂતકૃદન્ત - હેત્વર્થ કૃદંત : લેટ્ - લકાર
Reference Books.	
(૧) કેનોપનિષદ - By Dr. K.H. Trivedi, Saurswati Pustak Bhandar, Ahmadabad	
(૨) A Vedic Grammar for Students. By A.A. Mecdonell, Motilal Banarsidasa, Delhi-1968	
(૩) વૈદિક સાહિત્ય ઓર સસ્કૃતિ - બલદેવ ઉપાધ્યાય-વારાણાસીઘ ૧૯૮૬	
(૪) અભિનવ વૈદિક પાઠાવાલી : પ્રકાશન, સરસ્વતી પ્રકાશન-અમદાવાદ.	

Format of Question Paper

Question	Type of Question (SECTION - 1)	Marks
1	વૈદિક મંત્રો આવશ્યક સમજૂતિ સાથે સમજાવો. (છ માંથી ચાર)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	20
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	20
4	ટુંકનોધ (ચાર માંથી બે)	10
(Section - 2)		
5	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	16
6	ટુંકનોધ (ચાર માંથી બે)	14